

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2020. gada 10. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Muitas savienība – Savienības Muitas kodekss – Regula (ES) Nr. 952/2013 – 71. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Muitas vērtība – Ar programmatūru aprīkotu elektronisko produktu imports

Lietā C-509/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 6. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 4. jūlijā, tiesvedībā

BMW Bayerische Motorenwerke AG

pret

Hauptzollamt München,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*] un N. Vāls [*N. Wahl*] (referents),

ģenerālvokāts: E. Tančevs [*E. Tanchev*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *BMW Bayerische Motorenwerke AG* vārdā – *U. Möllenhoff, Rechtsanwalt,*
- *Hauptzollamt München* vārdā – *G. Rittenauer,* pārstāvis,
- Francijas valdības vārdā – *E. Toutain* un *A.-L. Desjonquères,* pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *F. Clotuche-Duvieusart* un *B.-R. Killmann,* pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Muitas kodekss”), 71. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *BMW Bayerische Motorenwerke AG* (turpmāk tekstā – “BMW”) un *Hauptzollamt München* (Minhenes Galvenā muitas pārvalde, Vācija; turpmāk tekstā – “Galvenā muitas pārvalde”) saistībā ar to, ka, nosakot muitas vērtību, tika ņemtas vērā tās programmatūras izstrādes izmaksas, ko pircējs bez maksas piegādājis ražotājam, lai tā tiktu izmantota preces ražošanai un pārdošanai eksportam.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Muitas kodeksa 70. panta par muitas vērtības noteikšanas metodi, pamatojoties uz darījuma vērtību, 1. punktā ir paredzēts:

“Preču muitas vērtības pamatbāze ir darījuma vērtība, kas ir faktiski samaksātā vai maksājamā cena par precēm, kad tās pārdod izvešanai uz Savienības muitas teritoriju; šī cena vajadzības gadījumā tiek pielāgota.”

- 4 Šī kodeksa 71. pantā “Darījuma vērtības sastāvdaļas” ir noteikts:

“1. Nosakot muitas vērtību saskaņā ar 70. pantu, cenai, kura ir faktiski samaksāta vai maksājama par ievestajām precēm, tiek pievienoti:

[..]

b) attiecīgi sadalīta šādu preču un pakalpojumu vērtība, ko pircējs tieši vai netieši piegādā bez atlīdzības vai par pazeminātu cenu izmantošanai saistībā ar ievesto preču ražošanu un pārdošanu eksportam, ciktāl šāda vērtība nav iekļauta faktiski samaksātajā vai maksājamā cenā:

- i) izejvielas, sastāvdaļas, detaļas un līdzīgi priekšmeti, kas ietilpst ievestajās precēs;
- ii) darbarīki, matricas, veidnes un līdzīgi priekšmeti, kas izmantoti ievesto preču ražošanā;
- iii) izejvielas, kuras izlietotas ievesto preču ražošanā; un
- iv) inženiertehniskas un zinātniskas izstrādnes, mākslinieciski darbi, dizains un uzmetumi un skices, kas izstrādāti ārpus Savienības un vajadzīgi ievesto preču ražošanai;

c) honorāri un licences maksas, kas attiecas uz novērtējamajām precēm un ir tieši vai netieši jāmaksā pircējam kā novērtējamo preču pārdošanas nosacījums, ciktāl šādi honorāri un maksas nav iekļautas cenā, kas faktiski samaksāta vai maksājama;

[..].

2. Pieskaitījumus pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama saskaņā ar 1. punktu, nosaka, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem.

3. Nosakot muitas vērtību, pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama, neko nepieskaita, izņemot šajā pantā paredzētos pieskaitījumus.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 5 *BMW* ražo transportlīdzekļus, kas satur vadības blokus. Nupat minētie nāk no dažādām trešajām valstīm un līdzinās iepildītai sistēmai, ar kuru tiek pasūtītas fiziskās ierīces transportlīdzekļu iekšienē.
- 6 *BMW* pati ir izstrādājusi (vai likusi izstrādāt pilnvarotajiem Eiropas Savienības uzņēmumiem) programmatūru, kas nodrošina nevainojamu sistēmu un lietotņu komunikāciju un kas ir nepieciešama, lai veiktu dažādas tehniskas darbības, kuras ir jāpārņem transportlīdzekļa vadības blokam. Tā kā *BMW* ir programmatūras īpašniece, tai par to nebija jāmaksā honorārs.
- 7 Šī programmatūra bez maksas tiek nodota vadības bloku ražotāju rīcībā. Tie to lieto, lai izpildītu darbības testu pirms vadības bloku piegādes. Testa protokols atspoguļo, ka sadarbība starp vadības bloku un programmatūru darbojas nevainojami. Tas arī ļauj noteikt, vai kļūdas ir radušās piegādes laikā, radušās transportēšanas dēļ vai parādījušās, uzstādot programmatūru. Par visu procedūru ir noslēgti līgumi starp *BMW* un vadības bloku ražotājiem.
- 8 *BMW* importē un laiž brīvā apgrozībā Savienībā vadības blokus, kuri ietver programmatūru, ko uz tiem uzstāda ražotājs ārpus Savienības.
- 9 Muitas kontroles laikā, ko veica Galvenā muitas pārvalde, atklājās, ka *BMW* kā ievesto vadības bloku muitas vērtību ir norādījusi cenu, kas samaksāta vadības bloku ražotājiem, neņemot vērā programmatūras izstrādes izmaksas. Uzskatīdama, ka šīs izmaksas ir pieskaitāmas muitas vērtībai, Galvenā muitas pārvalde ar 2018. gada 25. septembra lēmumu par ievadmuitas nodokli noteica samaksāt muitas parādu 2748,08 EUR apmērā par 2018. gada janvārī brīvā apgrozībā laistajām precēm.
- 10 *BMW* pārsūdzēja šo lēmumu, ceļot prasību iesniedzējtiesā.
- 11 Šādos apstākļos *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija), kurai radās šaubas par Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju saistībā ar programmatūras izstrādes izmaksu ņemšanu vērā un attiecīgā gadījumā – ar vajadzību ņemt vērā līguma noteikumus, kas importētāju saista ar ražotāju, lai noteiktu Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta punktu, kurš ir jāizmanto, lai šajā gadījumā veiktu muitas vērtības korekciju, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai tādas programmatūras izstrādes [pētījuma veikšanas] izmaksas, kas ir izstrādāta Savienībā, ko pircējs ir nodevis pārdevēja rīcībā bez atlīdzības un kas ir uzstādīta ievestajam vadības blokam, ir jāpieskaita ievestās preces darījuma vērtībai saskaņā ar Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ja tās neietilpst par ievesto precī faktiski samaksātajā vai maksājāmā cenā?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 12 Iesniedzējtiesas jautājums būtībā ir par to, vai Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu ievestās preces muitas vērtību, ar to ir atļauts darījuma vērtībai pievienot Savienībā izstrādātās un pircēja bez atlīdzības trešajā valstī reģistrēta pārdevēja rīcībā nodotās programmatūras ekonomisko vērtību.
- 13 Ievadam ir jāatgādina, ka gan no Muitas kodeksa 70. panta 1. punkta un 71. panta 1. punkta formulējuma, gan no Tiesas judikatūras izriet, ka muitas novērtējuma mērķis ir izveidot taisnīgu, vienotu un neitrālu sistēmu, kas izslēdz patvaļīgu vai fiktīvu muitas vērtību izmantošanu. Tādējādi muitas vērtībai ir jāatspoguļo ievesto preču reālā ekonomiskā vērtība, un tādēļ tajā ir jāņem vērā visi šīs preces elementi, kuriem ir ekonomiska vērtība. Tādējādi, lai arī muitas vērtība parasti ir nosakāma, ņemot vērā par precēm faktiski samaksāto vai maksājamo cenu, šī cena ir lielums, kurš iespējami pēc

vajadzības jāpielāgo, lai novērstu muitas vērtības patvaļīgu vai fiktīvu noteikšanu (spriedums, 2019. gada 20. jūnijs, *Oribalt Rīga*, C-1/18, EU:C:2019:519, 22. un 23. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 14 Pirmām kārtām, ir jāuzsver, ka Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka cenai, kas faktiski samaksāta vai maksājama par ievestajām precēm, ir jāpieskaita noteiktu preču vai pakalpojumu vērtība, ko pircējs tieši vai netieši piegādājis bez atlīdzības vai par pazeminātu cenu un ko izmanto, ražojot vai pārdodot importētās preces izvešanai, ja šī vērtība nav iekļauta šajā cenā.
- 15 Tādējādi iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti tās izskatāmajā lietā, izvērtējot, vai programmatūras ekonomiskā vērtība ir jāpievieno vadības bloku darijuma vērtībai, lai atspoguļotu šo bloku muitas vērtību. Līdz ar to iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai tas, ka šī programmatūra ļauj, pirmkārt, testēt vadības bloku darbību un, otrkārt, pārbaudīt, vai kļūdas rodas šīs programmatūras piegādes, transportēšanas vai uzstādīšanas laikā, var piešķirt vadības blokiem patieso vērtību, kas ir augstāka par to darijuma vērtību.
- 16 Otrām kārtām, nevar pieņemt argumentu, saskaņā ar kuru Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkts nav piemērojams šajā lietā tādēļ, ka programmatūra nav uzskaitīta Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) līdz iv) punktā, lai gan šā paša panta 3. punktā ir ierobežotas muitas vērtības korekcijas iespējas, tās attiecinot tikai uz šajā pantā paredzētajiem elementiem.
- 17 Šajā ziņā Tiesai jau ir bijusi iespēja noraidīt argumentu, saskaņā ar kuru programmatūra neietilpst nevienā no kategorijām, attiecībā uz kurām var tikt izdarīta muitas vērtības korekcija, jo uzskatīja, ka, ievēdot datorus, kuros pārdevējs ir instalējis programmatūru, kas ietver vienu vai vairākas pircēja tā rīcībā bez maksas nodotas operētājsistēmas, lai noteiktu šo datoru muitas vērtību, to darijuma vērtībai ir jāpieskaita šīs programmatūras vērtība, ja šī pēdējā vērtība nav iekļauta par minētajiem datoriem faktiski samaksātajā vai maksājamā cenā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 16. novembris, *Compaq Computer International Corporation*, C-306/04, EU:C:2006:716, 23., 24. un 37. punkts).
- 18 Tādējādi importētās preces muitas vērtības noteikšanai nav nozīmes tam, ka produkts, kura vērtība ir jāpievieno, ir nemateriāls īpašums, piemēram, programmatūra. Proti, no šīs tiesību normas formulējuma, kurā ir tieša atsauce uz “precēm” vai “pakalpojumiem”, izriet, ka tās piemērošanas jomā ietilpst ne tikai materiālie īpašumi.
- 19 Tā – pretēji prasītājas pamatlietā apgalvotajam – Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts, kurš aptver “izejvielas, sastāvdaļas, detaļas un līdzig[us] priekšmet[us], kas ietilpst ievestajās precēs”, nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas izslēdz nemateriālos īpašumus. Šāda izslēgšana neizriet ne no Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta formulējuma, ne no šīs tiesību normas sistēmas. Saskaņā ar nupat minēto ievesto preču muitas vērtību papildina preču vērtība, kā arī tādu pakalpojumu vērtība, kas atbilst tajā noteiktajiem nosacījumiem. Tāda interpretācija, kādu piedāvā prasītāja pamatlietā, ne tikai novestu pie tā, ka iespējamās muitas vērtības korekcijas varētu tikt veiktas tikai minētās tiesību normas iv) punktā paredzētā situācijā, kad runa ir par pakalpojuma vērtības pievienošanu, bet tā arī aptvertu tikai pakalpojumus, kuri, pirmkārt, attiecas uz “inženiertehnisk[ām] un zinātnisk[ām] izstrād[n]ēm], māksliniecisk[iem] darb[iem], dizain[u] un uzmetum[iem] un skic[ēm]” un, otrkārt, ir “vajadzīgi ievesto preču ražošanai”. Šāda interpretācija nav pieņemama, jo nemateriālie īpašumi var tikt aptverti gan ar Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktu, gan ar tā 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta iv) punktu.
- 20 Turklāt, lai noteiktu, vai uz programmatūru attiecas šī 71. panta 1. punkta [b) apakšpunkta] i) vai iv) punkts, Muitas kodeksa komitejas pieņemtā Muitas vērtēšanas dokumentu krājuma, kas paredzēts šī kodeksa 285. pantā, secinājumā Nr. 26 tiek nošķirti preču ražošanai nepieciešamie intelektuālie pakalpojumi, uz kuriem attiecas Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta iv) punkts, no vienas puses, un nemateriālie elementi, kas ir iestrādāti ievestajās precēs, lai tās darbotos, un kas nav nepieciešami to ražošanai, no otras puses. Muitas kodeksa komiteja uzskata, ka pēdējie minētie tomēr ir galaproduktu neatņemama sastāvdaļa, ņemot vērā, ka tie ar šiem galaproduktiem ir savienoti vai

tajos iekļauti un padara iespējamu vai uzlabo to darbību. Turklāt šie nemateriālie elementi precēm piešķir jaunu funkcionalitāti un tādējādi ievērojami palielina ievesto preču vērtību. Tādēļ, Muitas kodeksa komitejas ieskatā, uz tiem attiecas minētā kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts.

- 21 Muitas kodeksa komitejas secinājumi, pat ja tie nav juridiski saistoši, tomēr ir būtisks līdzeklis vienotas dalībvalstu iestāžu veiktās Muitas kodeksa piemērošanas nodrošināšanai un kā tādi var tikt uzskatīti par derīgu minētā kodeksa interpretācijas līdzekli (spriedums, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 22 Trešām kārtām, ir jāuzsver, ka, lai gan Tiesa ir varējusi ņemt vērā līgumus, kas saista Savienības importētāju ar trešajā valstī reģistrētu ražotāju, tā to ir darījusi, lai novērtētu “pircēja” statusu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 16. novembris, *Compaq Computer International Corporation*, C-306/04, EU:C:2006:716, 29. punkts). Turpretī nevar pieņemt, ka puses var atsaukties uz līguma noteikumiem, lai ierobežotu korekcijas iespējas, kas paredzētas Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunktā, citādi netiktu ievērota judikatūra, saskaņā ar kuru muitas vērtībai ir jāatspoguļo importēto preču reālā vērtība un tāad ir jāņem vērā visi elementi, no kuriem tās sastāv un kuriem ir ekonomiska vērtība (spriedums, 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 30. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to ievestās preces muitas vērtības korekcija, piemērojot Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ir balstīta uz objektīviem kritērijiem un to nevar ietekmēt līguma noteikumi.
- 23 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Muitas kodeksa 71. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu ievestās preces muitas vērtību, ar to ir atļauts darījuma vērtībai pievienot Savienībā izstrādātās un pircēja bez atlīdzības trešajā valstī reģistrēta pārdevēja rīcībā nodotās programmatūras ekonomisko vērtību.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 24 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 71. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu ievestās preces muitas vērtību, ar to ir atļauts darījuma vērtībai pievienot Eiropas Savienībā izstrādātās un pircēja bez atlīdzības trešajā valstī reģistrēta pārdevēja rīcībā nodotās programmatūras ekonomisko vērtību.

[Paraksti]